

В. Г. Жовтий, здобувач вищої освіти

Науковий керівник: **Т. А. Гоголь**, д-р екон. наук, професор кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

Національний університет «Чернігівська політехніка», м. Чернігів, Україна

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ ІЗ ПЕРСОНАЛОМ ПІДПРИЄМСТВ ВИРОБНИЧО-ПОЛІГРАФІЧНОЇ ГАЛУЗІ

Ключові слова: облік, розрахунки, персонал, заробітна плата, нормативне забезпечення.

У сучасних умовах господарської діяльності видавничо-поліграфічних підприємств особливу увагу необхідно приділяти організації обліку та аналізу розрахунків із персоналом підприємства. Це пов'язано з тим, що саме персонал на сьогодні є головною рушійною силою для досягнення поставлених перед підприємством мети та завдань, а якісно побудована система обліково-аналітичного забезпечення звітності видавничо-поліграфічних підприємств є основою для прийняття ефективних управлінських рішень на мікро- та макрорівнях.

Об'єктом дослідження є організація обліку розрахунків з персоналом підприємства Публічного акціонерного товариства «Поліграфічно-видавничий комплекс «Десна»», який є типовим і досить розвинутим представником підприємств виробничо-поліграфічної галузі.

Порядок проведення розрахунків із працівниками в ПАТ «ПВК «Десна»» здійснюється відповідно до чинних нормативно-законодавчих актів: Кодексу законів про працю, Податкового кодексу України, Законів України «Про оплату праці», «Про відпустки», «Про охорону праці», «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні», «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження порядку обчислення середньої заробітної плати», Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, Інструкції зі статистики заробітної плати, П(С)БО 16 «Витрати», П(С)БО 26 «Виплати працівникам» та ін.

На сьогодні розрахунки з персоналом на ПАТ «ПВК «Десна»» включають такі складові, як заробітна плата, видача готівки на господарські потреби, нарахування, виплати відпускних, утримання аліментів, утримання за ініціативою підприємства та розрахунки за дивідендами.

Основними розрахунками з персоналом на підприємстві є розрахунки з оплати праці. На ПАТ «ПВК «Десна»» застосовують дві основні форми оплати праці: почасову та відрядну. Почасову форму оплати праці застосовують у разі, коли як вимірник результатів праці використовують кількість відпрацьованого часу. Якщо вимірником результатів праці є кількість виготовленої продукції (виконаних робіт, наданих послуг), то застосовують відрядну форму оплати праці [1]. Вибір форми оплати праці вимагає дотримання певних умов, за яких її застосування є доцільним.

Лише чітка облікова політика сприяє раціональній організації обліку винагород працівникам і складає інформаційну базу як для прийняття управлінських рішень щодо зобов'язань та забезпечень підприємства, так і для надання звітності зовнішнім користувачам [2].

Дослідження організації бухгалтерського обліку розрахунків з персоналом дозволили виявити недоліки та запропонувати напрями удосконалення обліку на ПАТ «ПВК «Десна»».

Удосконалення організації заробітної плати на підприємстві має будуватися на оптимізації тарифного регулювання заробітної плати, до неї належать: удосконалення тарифної системи шляхом встановлення співвідношень тарифних ставок залежно від рівня кваліфікації робітників; запровадження гнучких форм і систем оплати праці, включаючи контрактну й безтарифну; розроблення внутрішньовиробничих тарифних умов оплати праці як чинників підвищення мотивувальної та стимулюючої ролі тарифних систем на підприємствах; удосконалення мотиваційного механізму регулювання міжпосадових окладів, міжкваліфікаційних рівнів оплати праці; удосконалення нормування як засобу регулювання міри праці та її опла-

ти; обґрунтування вибору найефективніших форм і систем заробітної плати; колективне регулювання заробітної плати [3].

На ПАТ «ПВК “Десна”» відрядну форму оплати праці застосовують у виробничих підрозділах (цехах), де результати праці персоналу можна чітко оцінити кількістю виробленої продукції, а почасову форму оплати праці застосовують при оплаті праці управлінського персоналу та спеціалістів з обслуговування обладнання, оргтехніки, будівель, транспортних засобів і т. ін. Однак, на ПАТ «ПВК “Десна”» необхідно переглянути форми і системи, які використовуються для різних груп працівників з метою узгодження тарифних умов оплати праці та фактично виконуваними роботами різних категорій працівників.

Бухгалтерський облік розрахунків з працівниками на ПАТ «ПВК “Десна”» повинен забезпечувати: точний розрахунок заробітної плати кожного робітника відповідно до кількості та якості затраченої праці, з діючими формами та системами її оплати; правильний розрахунок утримань із заробітної плати; за використанням робочого часу та виконання норм виробітку робітниками, своєчасним виявленням резервів подальшого зростання продуктивності праці; витрачанням фонду заробітної плати.

На ПАТ «ПВК “Десна”» структура заробітної плати складається з основної заробітної плати; додаткової заробітної плати та інших заохочувальних і компенсаційних виплат. До додаткової заробітної плати на підприємстві відносяться доплати за працю понад установлені норми, за трудові успіхи та винахідливість і за особливі умови праці. До заохочувальних виплат на ПАТ «ПВК “Десна”» належать виплати у формі винагород за підсумками роботи за рік, премії (квартальні та річні премії).

Аналіз організації обліку розрахунків із персоналом на ПАТ «ПВК “Десна”» дозволив виявити напрями удосконалення організації системи бухгалтерського обліку, а також синтетичного й аналітичного обліку розрахунків з персоналом. Особливу увагу, на наш погляд, слід приділити упорядкуванню та удосконаленню моделі аналітичного обліку розрахунків із працівниками з оплати праці на ПАТ «ПВК “Десна”». З цією метою пропонуємо використовувати відповідні субрахунки до рахунку 66 «Розрахунки за виплатами працівникам»: 661 «Розрахунки за заробітною платою»; 6611 «Розрахунки за нарахованими виплатами»; 66111 «Поточні виплати»; 66112 «Заробітна плата за окладами і тарифами»; 66113 «Інші нарахування з оплати праці»; 66114 «Виплати за невідпрацьований час»; 66115 «Премії та інші заохочувальні виплати»; 66116 «Комісійні винагороди»; 6612 «Виплати при звільненні»; 6613 «Виплати після закінчення трудової діяльності»; 6614 «Розрахунки за виплатою відпускних».

Значну роль у діяльності підприємства відіграє заохочення працівників до зростання (постійного нарощування) результатів та показників своєї праці, тому і важливо введення субрахунку 66115, що дозволяє керівництву підприємства чітко уявляти собі обсяги коштів, які можливо виділити для преміювання персоналу, а не виділяти ці кошти із загального фонду заробітної плати. Такий крок – це захід з покращення управлінського обліку щодо розрахунків із персоналом, а саме стимулювання до покращення результатів праці. Преміювання на ПАТ «ПВК “Десна”» здійснюється у двох формах: преміювання, передбачене системою оплати праці та преміювання як вид заохочення (поза системою оплати праці).

Отже, аналіз обліку розрахунків з персоналом на ПАТ «ПВК “Десна”» дав змогу розробити напрями удосконалення бухгалтерського обліку, запровадження яких дасть можливість вдосконалити облік розрахунків з працівниками на видавничо-поліграфічних підприємствах та підвищить ефективність використання трудових ресурсів, особливо з метою стимулювання персоналу до підвищення виробничих показників.

Список використаних джерел: 1. Вороная Н., Білова Н., Чернишова Н. Форми та системи оплати праці. *Податки та бухоблік*. 2016. № 50 (червень). С. 1-2. URL: i.factor.ua. 2. Гейер Е., Штик Ю. Організація обліку винагород працівникам. *Вісник Донецького національного університету економіки і торгівлі ім. Михайла Туган-Барановського. Серія: Економічні науки*. 2015. № 1. С. 149–157. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis.../cgiirbis_64.exe. 3. Потриваєва Н. В., Савченко І. В. Стан та перспектива обліку розрахунків з оплати праці: теоретичний аспект. *Економічний форум*. 2014. № 1. С. 243-249. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfor_2014_1_45.